

УДК 378.4.011:17.023

Наталія Ханикіна

ORCID 0000-0002-5920-9779

кандидат філологічних наук,
старший науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії освітології,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Тимошенка, 13-б, 04212 Київ, Україна,
n.khanykina@kubg.edu.ua

Дана Сопова

ORCID iD 0000-0002-0814-6667

викладач циклової комісії з педагогічної освіти
Фахового коледжу «Універсум»,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
просп. Гагаріна, 16, 02094 Київ, Україна,
d.sopova@kubg.edu.ua

Оксана Бульвінська

ORCID iD 0000-0002-6764-4340

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії освітології,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Тимошенка, 13-б, 04212 Київ, Україна,
o.bulvinska@kubg.edu.ua

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ: ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТОЛОГІЧНИХ ДЕБАТІВ

Стаття присвячена аналізу досвіду впровадження академічної доброчесності на прикладі інтелектуальної навчальної гри – освітологічних дебатів у Київському університеті імені Бориса Грінченка. Зазначено, що теоретичною основою «Освітологічних дебатів» є науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти – освітологія. Синергія таких освітніх наук, як філософія освіти, історія освіти, освітня політика, освітнє право, управління освітою, економіка освіти, соціологія освіти, культурологія освіти, що складають зміст освітологічної підготовки, дає можливість проаналізувати і розкрити різні аспекти академічної доброчесності.

У статті охарактеризовано освітологічні дебати як метод інтерактивного навчання, спрямованого на спільний процес пізнання через діалог студентів між собою і з викладачем. Продемонстровані напрями роботи команд під час проведення «Освітологічних дебатів» полемічного характеру, наведено принципи, механізми впровадження академічної доброчесності, які можуть підвищити якість вищої освіти. Підкреслено роль зустрічей у форматі інтелектуальної навчальної гри, яка слугує імпульсом для усвідомлення та бажання продовжувати роботу над пошуками та створенням засобів і механізмів впровадження академічної доброчесності в академічному просторі.

Зроблено висновки про важливість інформування студентів щодо нормативно-правових та морально-етичних засад боротьби з плагіатом, про навчання студентів правил етичної поведінки в академічному середовищі. Акцентовано, що інтерактивний навчальний метод дебатів є ефективним у цій роботі, оскільки надає можливості для розвитку як професійних, так і загальних компетентностей студентів, сприяє підвищенню рівня когнітивних здібностей, критичного мислення, навичок дослідження і комунікативних умінь, а також заохоченню творчості та інноваційній діяльності.

Ключові слова: академічна доброчесність; дебати; інтелектуальна навчальна гра; інтерактивні методи роботи; Кодекси честі; освітологія.

<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.1.6>

Вступ. Академічна доброчесність усіх учасників освітнього процесу є стандартом Європейсько-

го простору вищої освіти. Так, у Римському Міністерському Комюніке (2020) наголошено, що «стійку культуру академічної та наукової доброчесності, яка блокує всі форми академічного шахрайства,

перекручення наукової істини, підтримуватимуть усі заклади вищої освіти й всі органи державної влади».

Академічна доброчесність є складником культури якості вищої освіти, яка містить два різні елементи: по-перше, це управлінські процеси, що підвищують якість, а по-друге – спільні цінності, переконання, етичні норми всіх учасників освітнього процесу (Examining quality culture in higher education institutions, 2010).

Слід відзначити, що ці два елементи тісно пов'язані і взаємообумовлені: без спільних цінностей, етичних норм і традицій, які сприймають і підтримують усі студенти і працівники університету, управлінські процеси забезпечення якості вищої освіти і зокрема академічної доброчесності залишаються формальними, а тому малоефективними. З іншого боку, управлінські процеси, процедури, механізми, інструменти забезпечення академічної доброчесності сприяють утвердженню на інституційному рівні поведінкових норм, які поступово будуть сприйматися учасниками освітнього процесу як особисті. Як переконливо зазначають учасники міжнародного проекту «Національна система забезпечення якості і взаємної довіри в системі вищої освіти – TRUST» (2014), «тільки з накопиченням і багаторазовим повторенням досвіду окремих осіб – студентів, викладачів, адміністраторів – в академічній громаді почне творитися сукупність стійких форм діяльності, тобто її культура... Культуру високої якості та інтерналізацію принципів академічної чесності не можна нав'язати. Студентів і викладачів потрібно переконати» (с. 8).

Таким чином, важливим чинником забезпечення академічної доброчесності всіх учасників освітнього процесу є ідеї, принципи, норми, традиції, корпоративні цінності у внутрішньоуніверситетському дискурсі. Не просто прописані в стратегіях, уставах та інших засадничих документах закладів вищої освіти, а підтримані всіма членами університетської спільноти, вони впливають на особистісні цінності, потреби, моральні норми кожного учасника освітнього процесу, а дотримання норм моралі і академічних цінностей в закладі вищої освіти є тим позитивним фактором, що сприяє формуванню культури якості в університеті.

Академічна доброчесність, за визначенням Закону України «Про освіту» (2017) – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Академічна доброчесність включає культуру навчання в університеті, цінності, традиції, норми, правила проведення наукового дослідження, наукову мовну культуру, культуру високої духовності й моралі, культуру спілкування наукових наставників та учнів, культуру наукової праці і соціальної, моральної відповідальності за

результати; культуру толерантності й педагогічного оптимізму, що формується в культурно-освітньому просторі закладу вищої освіти (Sorova, 2018, с. 122). Дотримання правил академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності (Розширений глосарій, 2018).

Н. Батечко і М. Михайліченко (2019) обґрунтовують багаторівневий підхід до поняття «академічна доброчесність»: на мегарівні – міжнародному, метарівні – національному, макрорівні – рівні держави, мікрорівні – рівні закладу вищої освіти та нанорівні – рівні окремої особистості. Вважаємо, що таке ієрархічне впорядкування системи впровадження академічної доброчесності підвищить ефективність її функціонування, оскільки дозволить розробити еволюційні моделі її розвитку на різних рівнях та сприятиме більш ефективному управлінню цими процесами.

Саме підвищенню ефективності боротьби з плагіатом як основним проявом недоброчесності присвячена наукова розвідка О. Рижко (2017), у якій дослідниця слушно стверджує, що сьогодні боротьба з плагіатом у студентському середовищі – це боротьба з наслідками, тоді як основні зусилля треба зосередити на запобіганні плагіату. Плагіат є явищем соціокомунікаційним, оскільки сам соціум уможливує цю поведінкову модель. Отже, лише зміна мотивації, переорієнтація ціннісних установок з отримання оцінки на саморозвиток, на отримання знань є дієвим інструментом боротьби з плагіатом у студентському середовищі (с. 57).

Цей висновок підтверджують інші науковці. Зокрема, А. Mathrani et al. (2021), аналізуючи інституційний, культурний, технологічний, соціальний та поведінковий контексти, що впливають на недоброчесну поведінку студентів, роблять висновок, що лише узгоджена інституційна система впровадження академічної доброчесності, підтримана студентськими громадами та неформальними об'єднаннями, дасть позитивні результати формування почуття особистої відповідальності кожного учасника освітнього процесу за дотримання академічних і етичних норм і правил.

Важливим напрямом роботи з попередження академічної недоброчесності вважаємо інформування студентів про нормативно-правові та морально-етичні засади боротьби з плагіатом, навчання студентів проведенню і оформленню самостійного наукового дослідження, формування навичок академічного письма, оскільки студенти

інколи просто не мають відповідних умінь, а тому вдаються до списування і компіляції. Як свідчать наукові дослідження (Owens, White, 2013), впровадження в освітній процес курсу академічного письма, спрямованого на розвиток відповідних умінь, з практикою оцінки та перевірки на плагіат, доповненого інформацією про антиплагіатну політику, виявляється ефективнішим за каральний підхід. Окрім викладання спеціальних освітніх дисциплін велика роль у процесі навчання студентів доброчесної академічної поведінки належить проведенню тренінгів, майстер-класів, інтелектуальних, творчих змагань, конкурсів, фестивалів, турнірів та інших інтерактивних форм (дебати, дискусії, круглі столи, семінари) (Liu et al., 2021).

Мета нашої наукової статті – презентувати досвід проведення освітологічних дебатів, присвячених впровадженню академічної доброчесності і їх впливу на підвищення якості вищої освіти.

Методологія дослідження. У нашому дослідженні використані теоретичні методи аналізу і систематизації наукових джерел для вивчення академічної доброчесності як засобу підвищення якості вищої освіти, інтерактивних навчальних методів, а також презентація методу дебатів як інтерактивної навчальної гри.

Результати дослідження.

Освітологічні дебати як інтерактивна навчальна гра. Від моменту прийняття Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (2019), в якому наголошено на принципах і нормах професійної етичної поведінки, високих стандартах в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності Університету, в його стінах проводять систематичні заходи щодо інформування та вироблення культури поведінки, усвідомлення й необхідності дотримання академічної доброчесності. Зокрема науково-дослідна лабораторія освітології на базі гуртка «Освітологічний дискурс» щороку проводить «Освітологічні дебати» разом зі студентами Педагогічного інституту, Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, викладачами та науковцями Університету. Для ефективності впровадження академічної доброчесності в освітній процес нами були використані дебати як форма інтерактивної навчальної гри. Тема академічної доброчесності для учасників дебатів стала традиційною, оскільки вона вбирає в себе багато аспектів, які потрібно розкрити, проаналізувати, дослідити, знайти шляхи вирішення дискусійних питань, а також вивчити досвід інших країн.

Інтерактивне навчання спрямоване на спільний процес пізнання через полілог студентів між собою і з викладачем. Під час інтерактивного навчання всі учасники навчального процесу співпрацюють між собою, обмінюються інформацією, спільно розв'язують проблеми, моделюють ситу-

ації, оцінюють дії колег та власну поведінку та об'єднуються в реальній атмосфері ділової співпраці для розв'язання низки проблем відповідно до їх інтересів, потреб та запитів (Sysoieva, 2013, с. 56). Інтерактивне навчання трансформує взаємні дії вчителя та учня: діяльність студентів виходить на перший план, а викладач виступає організатором навчального процесу, що забезпечує необхідні умови для студентів (Bulvinska, & Khanykina, 2019).

Дебати як форма інтерактивної інтелектуальної гри – це публічний обмін думками, організований за чіткими правилами, яких не можна порушувати, для трьох сторін: сторони ствердження, сторони заперечення та сторони, яку треба переконати у виголошених поглядах на проблемне питання шляхом дискусії. Метою публічної дискусії є переконання у своїй правоті слухачів з отриманням певного результату, а саме: формування позитивного враження від власної думки чи позиції.

Правила ведення дебатів вимагають чіткої структури, позитиву у висловлюваннях, ставленні до себе та інших, без критики та коментарів дебатувальників, почерговий виклад інформації в рівній проміжок часу для всіх учасників, змістовність та лаконічність висловлень з аргументаціями тощо. У дебатах беруть участь 2 команди – ствердження і заперечення, в кожній з яких по 3 спікери. Вони заздалегідь готують виступи «за» і «проти» за попередньо узгодженим планом дебатів, проте мають не тільки проголосити свої доповіді, а й узяти участь у дискусії, бути готовим дати відповідь на запитання. Кожному гравцю надається час для доведення своєї позиції та спростування позицій суперників по 3 хвилини.

Активна роль у дебатах відводиться також слухачам, яких кожна з команд дебатувальників має переконати у своїй правоті. Слухачі можуть поставити питання спікерам, підтримати почуту інформацію чи, навпаки, не погодитися з нею, висловити власні аргументи.

Експертна та суддівська групи оцінюють роботу команд і підводять підсумки дебатів.

Така форма інтерактивної навчальної гри вимагає глибокої обізнаності з теми, сформованих умінь працювати в команді, толерантного ставлення і поваги до опонента, високого рівня комунікативних умінь (логічної побудови промови з узагальненням і акцентуванням головної думки, вміння вести конструктивну дискусію, захищати власні переконання, ораторських умінь). Дебати сприяють розвитку в студентів низки компетентностей: когнітивних здібностей, критичного мислення, умінь системного аналізу, навичок дослідження, здатності розв'язувати проблеми та приймати рішення (Park et al., 2011). Вони також дають змогу набути досвіду поведінки перед аудиторією, сприяють заохоченню творчості та інноваційній діяльності (DeWitt et al., 2015).

Досвід проведення освітологічних дебатів у Київському університеті імені Бориса Грінченка.

Теоретичною основою дебатів з академічної доброчесності є освітологія – науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти – яка «спрямована на дослідження сучасної освіти як цілісного суспільного феномену, чинників, що впливають на її розвиток і зумовлюють вплив освіти на поступ сучасної цивілізації як цивілізації освіти й науки, цивілізації людини нового еволюційного рівня – людини освіченої (Homo educates)» (Освітологія: витоки наукового напрямку, 2012, с. 161). Саме синергія таких освітніх наук, як філософія освіти, історія освіти, освітня політика, освітнє право, управління освітою, економіка освіти, соціологія освіти, культурологія освіти, що складають зміст освітологічної підготовки, дає можливість розкрити різні аспекти академічної доброчесності.

У 2019 р. освітологічні дебати «Академічна доброчесність у забезпеченні якості вищої освіти» зі студентами Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка проводились за таким планом:

1. Вітальне слово до присутніх.
2. Інформативна частина: ознайомлення при-

сутніх з поняттям академічної доброчесності та її певних аспектів.

3. Ознайомлення присутніх з правилами проведення дебатів.

4. Дискусія двох команд (команди ствердження і команди заперечення) в полемічних переконаннях суддівської колегії та присутніх.

5. Робота зі слухачами: запитання до присутніх, запитання до дебатувальників, обговорення.

6. Виступ експерта.

7. Оголошення оцінки роботи команд суддівською командою.

8. Підсумки роботи, заключне слово.

Для інформативної частини учасники дебатів підготували доповіді про певні аспекти академічної доброчесності, які не потребують дискусії та не виносяться на обговорення, проте важливі в контексті теми, наприклад нормативно-правове забезпечення академічної доброчесності; досвід європейських країн з впровадження академічних цінностей і норм (зокрема Великої Британії, Польщі, Швеції, Німеччини). Приклади презентаційного матеріалу до доповідей наводимо на рис. 1.

Порушенням академічної доброчесності вважається

- необ'єктивне оцінювання
- академічний плагіат
- самоплагіат
- фабрикація
- фальсифікація
- списування
- обман
- хабарництво

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Академічна доброчесність ст. 42 Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.)

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- ✓ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ✓ об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Рис. 1. Зразки студентських доповідей

Основна частина дебатів – дискусія щодо актуальних проблем академічної доброчесності – велась за питаннями, згрупованими в три тематичні блоки:

- академічна доброчесність як засіб підвищення якості вищої освіти;
- принципи впровадження академічної доброчесності в освітній процес;
- механізми впровадження академічної доброчесності в університеті (прийняття кодексу академічної доброчесності).

Аргументи команд ствердження і заперечення в тезовому вигляді представлені в таблицях 1, 2, 3.

В обговорення винесених у дискусійну площину питань активно включились усі присутні: ставили

питання спікерам команд, ділилися власним досвідом впровадження академічної доброчесності.

Зустріч у форматі інтелектуальної навчальної гри дала імпульс для усвідомлення та бажання продовжити роботу над пошуками та створенням засобів і механізмів впровадження академічної доброчесності в академічному просторі: створення студентських гуртків з питань академічної доброчесності та проведення ознайомлювальних заходів, виховання культури написання наукових робіт із застосуванням академічної чесності, дослідження можливих механізмів впровадження академічної чесності під час виконання тестових робіт онлайн, створення відеороликів з боротьбою з академічною недоброчесністю, вивчення досвіду інших країн тощо.

Таблиця 1

Академічна доброчесність як засіб підвищення якості вищої освіти

Команда ствердження	Команда заперечення
<p>Завдяки академічній доброчесності ми можемо уникнути:</p> <ul style="list-style-type: none"> • академічного плагіату, • самоплагіату, • фабрикації, • фальсифікації, • списування, • обману, • отримання неправомірної вигоди, • необ'єктивного оцінювання 	<p>Ряд чинників свідчить про відсутність прямого зв'язку між забезпеченням академічної доброчесності та підвищенням якості вищої освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> • У Законі України «Про освіту» (2017 р.) не прописані чітко поняття «етичні принципи», «принципи поведінки». • Вибір покарання та санкцій у випадку порушень покладено безпосередньо на заклади освіти. • Відсутність чітких вимог до дотримання академічної доброчесності чи нерозуміння її суб'єктами освітнього процесу, низький рівень життя, нераціональний розподіл навантаження та відсутність етики доброчесної діяльності. • Прагнення до вимірювання стану академічної доброчесності призводить до її імітації. • Прогалини у законі, відсутність рекомендацій та механізмів реалізації дають можливість оминати та систематично не дотримуватися академічної доброчесності. • Відсутність єдиної системи вимог щодо забезпечення дотримання академічної доброчесності гальмує процес формування свідомого ставлення та дотримання принципів академічної доброчесності суб'єктами освітнього процесу. • Покарання за академічну недоброчесність як зовнішній мотив застосовуються епізодично. Більшість керується принципом: списувати можна, головне не бути спійманим. • Впровадження академічної доброчесності – це тривалий процес з формуванням здорової академічної культури, з системним підходом, з комплексом інноваційних рішень.

Таблиця 2

Принципи впровадження академічної доброчесності в освітній процес

Команда ствердження	Команда заперечення
<p>Утвердження важливості академічної доброчесності: заклади освіти є поборниками істини.</p>	<p>Відомо, що порушення академічної доброчесності – досить поширене поняття в освітніх закладах. Нерідко викладачі та вчителі не розуміють важливості дотримання принципів академічної доброчесності, або не бачать в цьому потреби.</p>
<p>Плекання любові до навчання: якнайкраще розкриваються таланти й здібності студентів тоді, коли академічна робота є справедливою, актуальною, корисною, виховною.</p>	<p>Навіть найбільш вмотивовані та амбітні учні чи студенти звертаються до плагіату, адже складність роботи вимагає більших витрат енергії та часу на виконання, що супроводжується лінню та спрощенням шляху досягнення мети. Найпростіший спосіб – копіювати статтю та представити її як свою.</p>

Ставлення до студентів як до самостійної особистості. Професори та викладачі мають ставитися до студентів рівноцінно, тобто кожен студент заслуговує на особисту увагу й повагу, що демонструється власним прикладом академічної доброчесності.	Це питання особистої комунікативної культури викладача та емоційного інтелекту. Педагоги з низьким рівнем емоційного інтелекту проявляють нестриманість у спілкуванні, зверхність свого положення, принизливе ставлення до вихованців.
Створення атмосфери довіри в аудиторії. Сприймати студентів зрілими дорослими особистостями. Ставитися до студентів з довірою та завойовувати довіру. Не практикувати тривіальні завдання, не керуватися свавільними правилами.	Усталена форма роботи з тривіальними завданнями та свавільними правилами – поширене явище – призвели до того, що студенти та учні перестали трактувати «плагіат» як серйозний злочин. У такий спосіб наочно спрацьовують поведінкові форми.
Заохочення до відповідальності студентів за академічну доброчесність. Студенти воліють працювати в спільнотах, де конкуренція є справедливою, чесність користується повагою, а нечесна поведінка карається. Вони розуміють, що одним з найбільших стимулів до академічної нечесності є відчуття того, що така поведінка є поширеною та не стримується.	Фактор суб'єктивізму при оцінюванні присутній завжди, однак нерідкі прояви виразного необ'єктивного оцінювання учнів та студентів заради вищого балу, червоного диплому чи високого рейтингу.
Формулювання чіткого очікування для студентів. Професори й викладачі є тими, хто несе найбільшу відповідальність за створення та розвиток освітнього середовища і досвіду.	Традиційні програми, методики роботи базуються без орієнтації на ринок праці, а відтак студенти не мають можливості закріпити набуті навички під час навчання, проявити свою оригінальність, дійти до результату власними розробками.
Розроблення справедливих та релевантних форм оцінювання. Студенти очікують, що їхня академічна робота буде оцінюватися повно і справедливо.	Педагоги неохоче розробляють комплексні завдання та їх оцінювання засобами інформаційних комп'ютерних технологій, така робота потребує спеціальної обізнаності та часу.
Обмеження можливостей для академічної нечесності. Студенти не повинні мати спокуси або стимули до вчинення академічної нечесності через неоднозначні правила, невизначені чи нереалістичні стандарти співпраці, неналежне управління навчальним середовищем або слабку безпеку під час іспитів.	Неодноразово зазначалося про слабку юридичну базу, відсутність нормативно-правових документів з питання академічної доброчесності та покарання проявів недоброчесності.
Допомога при визначенні та підтримці загальноуніверситетських стандартів академічної доброчесності.	Незначна кількість ЗВО дбає про підтримку стандартів академічної доброчесності, а принципи академічної доброчесності найчастіше сприймаємо модним віянням, яке часто згадують, але не застосовують. Основною причиною академічної недоброчесності у вітчизняній вищій школі є те, що члени академічної спільноти не мають стандарту академічної поведінки, немає також і межі неприйнятної академічної поведінки. Загалом, завжди знайдуться ті, хто захоче досягнути певного результату нечесною працею, адже відсутні чітко визначені правила, система контролю порушень та поширення інформації про академічну доброчесність.

Таблиця 3

Механізми впровадження академічної доброчесності в університеті

Команда ствердження	Команда заперечення
<p>Механізмами впровадження академічної доброчесності слугують:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кодекси честі як один із напрямів упровадження Проєкту в університетах-партнерах, які були створені та затверджені у більшості закладів вищої освіти. 	<p>Правові механізми забезпечення академічної доброчесності в освітньому просторі не є впливовими, бо:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення не відповідають чинному законодавству (спочатку були створені кодекси в університетах, а потім саме законодавство).

<ul style="list-style-type: none"> • Створення етичних комісій, які проводитимуть орієнтаційну та викривальну роботу з правил академічної доброчесності, залучення експертів та радників для аналізу документів. • Створення атмосфери урочистості та важливості при підписанні першокурсниками Кодексу академічної доброчесності. • Впровадження курсу «Академічне письмо та доброчесність» або його модулів для студентів першого року навчання бакалаврату. Послідовне викладання такого курсу в університетах-партнерах та учасниках уже дає перші результати: першокурсники володіють основними термінами, розуміють поняття академічної доброчесності, отримують необхідну інформацію про порушення академічної доброчесності та можливі санкції, вчать писати відповідно до поставлених викладачем критеріїв та вимог. • Оцінювання досвіду впровадження академічної доброчесності іншими ЗВО України. 	<ul style="list-style-type: none"> • Немає єдиних вимог щодо розробки внутрішніх положень забезпечення академічної доброчесності. • Відсутні системи формування цінностей що лежать в основі академічної доброчесності. • Відсутня перевірка виконання кодексу академічної доброчесності. • Немає загальної правової відповідальності за недотримання академічної доброчесності. • Відсутня чітка послідовність дотримання процедур затвердження положень академічної доброчесності.
---	---

Висновки. Важливим способом впровадження принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти є інформування студентів про нормативно-правові та морально-етичні засади боротьби з плагіатом, навчання студентів правил етичної поведінки в академічному середовищі. Інтерактивний навчальний метод дебатів є ефективним у цій роботі, оскільки, окрім глибокого засвоєння знань, надає можливості для розвитку як професійних, так і загальних компетентностей студентів, сприяє підвищенню рівня критичного мислення і комунікативних умінь. Теоретичною

основою проведення дебатів є освітологія як науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти, що спрямований на дослідження сучасної освіти як цілісного суспільного феномену; освітологія дозволяє розкрити різні аспекти академічної доброчесності: нормативно-правові, управлінські, етичні, соціокультурні тощо в їхній сукупності і синергії.

Подальша робота буде спрямована на дослідження дотримання академічної доброчесності в умовах змішаного навчання і шляхів упровадження її в освітній процес університету.

Література

- Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: колективна монографія / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
- Батечко Н., Михайліченко М. Феномен академічної доброчесності в контексті синергії наукових підходів. *Освітологія*. 2019. № 8. С. 26–33. DOI: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2019.8.2633>
- Забезпечення якості вищої освіти: європейські кращі практики для України. Авторський колектив: Г. Воскобойникова, М. Головянко, С. Гришко, О. Джекжора, Т. Добко та ін.; Упорядник: Тарас Добко. 2014. URL: <http://education-ua.org/ua/analytics/305-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti-evropejski-krashchi-praktikidlya-ukrajini> (дата звернення: 28.02.21)
- Закон України «Про освіту». 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 1.03.21).
- Освітологія: витоки наукового напрямку: Монографія / За ред. В. О. Огнев'юка; Авторський колектив: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоруза, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. Київ: Едельвейс, 2012. 336 с.
- Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_898_26.12.2019.pdf (дата звернення: 28.02.21).
- Рижко О. М. Зміна мотивації як неодмінна умова запобігання плагіату. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Соціальні комунікації*. 2017. Вип. 11. С. 56–63.
- Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності / укладачі: підкомісія 303 «Академічна доброчесність». 2016. 24 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf> (дата звернення: 28.02.21)
- Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.). 2018. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf> (дата звернення: 27.02.21)

- Bulvinska O., & Khanykina N. Interactive methods in communicative education. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*. 2019. № 4. P. 68–73. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.4.6873>
- DeWitt D., Alias N., & Siraj S. Collaborative learning: Interactive debates using padlet in a higher education institution. *International Educational Technology Conference (IETC 2015), 27–29 May 2015, Istanbul, Turkey*. 2015. URL: <http://eprints.um.edu.my/id/eprint/13630> (дата звернення: 27.02.21)
- Examining quality culture in higher education institutions. 2010. URL: <https://eua.eu/downloads/publications/examining%20quality%20culture%20part%20i%20quality%20assurance%20processes%20in%20higher%20education%20inst.pdf> (дата звернення: 24.02.21)
- Liu G., Zhang Z., Smith S., Xu S., Pillon K., Guo H. Plagiarism and information literacy workshops for international students. V. Tavares (Ed.). *Multidisciplinary Perspectives on International Student Experience in Canadian Higher Education*. Hershey, PA: IGI Global, 2021. P. 240–261. DOI: 10.4018/978-1-7998-5030-4.ch013
- Mathrani A., Han B., Mathrani S., Jha M. & Scogings Ch. Interpreting academic integrity transgressions among learning communities. *International Journal for Educational Integrity*. 2021. № 17 (5). DOI: <https://doi.org/10.1007/s40979-021-00073-x>
- Owens C., White F. A. A 5-year systematic strategy to reduce plagiarism among first-year psychology university students. *Australian Journal of Psychology*. 2013. Vol. 65. Issue 1. P. 14–21. DOI: <https://doi.org/10.1111/ajpy.12005>
- Park C., Kier C., Jugdev K. Debate as a Teaching Strategy in Online Education: A Case Study. *Canadian Journal of Learning and Technology / La revue canadienne de l'apprentissage et de la technologie*. 2011. Vol. 37. № 3. DOI: <https://doi.org/10.21432/T2FW2R>
- Rome Ministerial Communiqué 19 NOVEMBER 2020. URL: http://eha.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique.pdf (дата звернення: 22.02.21)
- Sopova D. Conceptual bases of academic honesty formation at teachers training. *The Modern Higher Education Review*. 2018. № 3. P. 120–126. DOI: <https://doi.org/10.28925/2518-7635.2018.3.10>
- Sysoieva S. The concepts: interactive learning for adult learners. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*. 2013. № 3–4. P. 55–59.
- Sysoieva S. Comparative professional education in Ukraine: current state, challenges, prospects. *Education: Modern Discourses*. 2018. № 1. P. 43–54. DOI: <https://doi.org/10.32405/2617-3107-2018-1-5>

References

- Sorokina, N. H.; Artiukhov, A. Ye., Dehtiarova, I. O. (Eds.) (2017). *Akademichna dobrochesnist: problemy dotrymannia ta priorityty poshyrennia sered molodykh vchenykh [Academic integrity: compliance issues and dissemination priorities among young scholars]*. DRIDU NADU.
- Batechko, N., & Mykhaylicheko, M. (2019). Fenomen akademichnoyi dobrochesnosti v konteksti sinergiyi naukovih pidhodiv [Academic integrity phenomenon in the context of scientific approaches synergy]. *Osvitohiia*, 8, 26–33. <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2019.8.2633>
- Voskoboinykova, H.; Holovianko, M.; Hryshko, S.; Dzhedzhora, O.; Dobko, T. (2014). *Zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: yevropejski krashchi praktyky dlia Ukrainy [Ensuring the quality of higher education: European best practices for Ukraine]*. <http://education-ua.org/ua/analytics/305-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti-evropejski-krashchi-praktikidlya-ukrajini>
- Zakon Ukrainy «Pro osvitu» [The Law of Ukraine On Education] (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- Ognevyuk, V. O., Sisoyeva, S. O., Khoruzha, L. L., Sokolova, I. V., Kuzjmenko, O. M., Moroz, O. O. (2012). *Osvitohiia: vitoki naukovogo napryamu: monografiya [Educology: Origins of Scientific Direction: monograf]*. Edeljveyjs.
- Polozhennia pro akademichnu dobrochesnist naukovu-pedahohichnykh, naukovykh, pedahohichnykh pratsivnykiv ta zdobuvachiv vyshchoi osvity Kyivskoho universytetu imeni Borysa Hrinchenka [Regulations on the academic integrity of scientific and pedagogical, scientific, pedagogical workers and applicants for higher education of the Borys Grinchenko Kyiv University] (2019). https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_898_26.12.2019.pdf
- Ryzhko, O. (2018). Zmina motivaciyi yak neodminna umova zapobigannya plagiatu [Change of motivation as a required condition for the prevention of plagiarism]. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Social Communications*, 11, 56–63.
- Rekomendatsii shchodo zabezpechennia pryntsyipiv akademichnoi dobrochesnosti [Recommendations for ensuring the principles of academic integrity]/ ukladachi: pidkomisiia 303 «Akademichna dobrochesnist» (2016). <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/rekomendatsii.pdf>
- Rozshyrenyj ghlosarij terminiv ta ponjatj st. 42 «Akademichna dobrochesnistj» Zakonu Ukrainy «Pro osvitu» [Extended glossary of terms and concepts of Art. 42 «Academic Integrity» of the Law of Ukraine On Education] (2017). <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/ghlyusarij.pdf>
- Bulvinska, O., & Khanykina, N. (2019). Interactive methods in communicative education. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, (4), 68–73. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.4.6873>
- DeWitt, D., Alias, N., & Siraj, S. (2015). Collaborative learning: Interactive debates using padlet in a higher education

- institution. In *International Educational Technology Conference (IETC 2015)*, 27–29 May 2015, Istanbul, Turkey. <http://eprints.um.edu.my/id/eprint/13630>
- Examining quality culture in higher education institutions* (2010). <https://eua.eu/downloads/publications/examining%20quality%20culture%20part%20i%20quality%20assurance%20processes%20in%20higher%20education%20inst.pdf>
- Liu, G., Zhang, Z., Smith, S., Xu, S., Pillon, K., Guo, H. (2021). Plagiarism and information literacy workshops for international students. In V. Tavares (Ed.), *Multidisciplinary Perspectives on International Student Experience in Canadian Higher Education* (pp. 240–261). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-7998-5030-4.ch013>
- Mathrani, A., Han, B., Mathrani, S., Jha, M. & Scogings, Ch. (2021). Interpreting academic integrity transgressions among learning communities. *International Journal for Educational Integrity*, 17, 5. <https://doi.org/10.1007/s40979-021-00073-x>
- Owens, C., White, F. A. (2013). A 5-year systematic strategy to reduce plagiarism among first-year psychology university students. *Australian Journal of Psychology*, 65 (1), 14–21. <https://doi.org/10.1111/ajpy.12005>
- Park, C., Kier, C., Jugdev, K. (2011). Debate as a Teaching Strategy in Online Education: A Case Study. *Canadian Journal of Learning and Technology / La revue canadienne de l'apprentissage et de la technologie*, 37 (3). <https://doi.org/10.21432/T2FW2R>
- Rome Ministerial Communiqué 19 NOVEMBER 2020*. http://ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique.pdf
- Sopova, D. (2018). Conceptual bases of academic honesty formation at teachers training. *The Modern Higher Education Review*, 3, 120–126. <https://doi.org/10.28925/2518-7635.2018.3.10>
- Sysoieva, S. (2013). The concepts: interactive learning for adult learners. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 3–4, 55–59.
- Sysoieva, S. (2018). Comparative professional education in Ukraine: current state, challenges, prospects. *Education: Modern Discourses*, 1, 43–54. <https://doi.org/10.32405/2617-3107-2018-1-5>

ВНЕДРЕНИЕ ПРИНЦИПОВ АКАДЕМИЧЕСКОЙ ЧЕСТНОСТИ В УНИВЕРСИТЕТЕ: ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ ОСВИТОЛОГИЧЕСКИХ ДЕБАТОВ

Ханыкина Наталия, кандидат филологических наук,
старший научный сотрудник научно-исследовательской лаборатории освитологии,
Киевский университет имени Бориса Гринченко,
ул. Тимошенко, 13-6, 04212 Киев, Украина,
n.khanykina@kubg.edu.ua

Сопова Дана, преподаватель цикловой комиссии по педагогическому образованию
Университетского колледжа «Универсум»,
Киевский университет имени Бориса Гринченко,
просп. Гагарина, 16, 02094 Киев, Украина,
d.sopova@kubg.edu.ua

Бульвинская Оксана, кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник,
старший научный сотрудник научно-исследовательской лаборатории освитологии,
Киевский университет имени Бориса Гринченко,
ул. Тимошенко, 13-6, 04212 Киев, Украина,
o.bulvinska@kubg.edu.ua

Статья посвящена анализу опыта внедрения академической честности на примере интеллектуальной учебной игры – освитологических дебатов в Киевском университете имени Бориса Гринченко. Отмечено, что теоретической основой «Освитологических дебатов» является научное направление интегрированного исследования сферы образования – освитология. Синергия таких образовательных наук, как философия образования, история образования, образовательная политика, образовательное право, управление образованием, экономика образования, социология образования, культурология образования, составляющие содержание освитологической подготовки, дает возможность проанализировать и раскрыть различные аспекты академической доброты.

В статье охарактеризованы освитологические дебаты как метод интерактивного обучения, направленного на совместное процесс познания через диалог студентов между собой и с преподавателем. Продемонстрированы направления работы команд во время проведения «Освитологических дебатов» полемического характера, приведены принципы, механизмы внедрения академической честности, которые могут повысить качество высшего образования. Подчеркнута роль встреч в формате интеллектуальной учебной игры, которая служит импульсом для осознания и желания продолжать работу над поисками и созданием средств и механизмов внедрения академической честности в академическом пространстве.

Сделаны выводы о важности информирования студентов о нормативно-правовых и морально-этических основах борьбы с плагиатом, об обучении студентов правилам этического поведения в академической среде. Акцентировано, что интерактивный учебный метод дебатов является эффективным в этой работе, поскольку предоставляет возможности для развития как профессиональных, так и общих компетенций студентов, способствует повышению уровня когнитивных способностей, критического мышления, навыков исследования и коммуникативных умений, а также поощрению творчества и инновационной деятельности.

Ключевые слова: академическая честность; дебаты; интеллектуальная учебная игра; интерактивные методы работы; Кодексы чести; образованиеведение; освитологія.

IMPLEMENTATION OF THE ACADEMIC INTEGRITY PRINCIPLES AT THE UNIVERSITY: EXPERIENCE OF CONDUCTING EDUCOLOGICAL DEBATES

Khanykina Nataliia, PhD in Philology,
Senior Researcher of Scientific-Research Laboratory of Educology,
Borys Grinchenko Kyiv University,
13-b Tymoshenko Str., 04212 Kyiv, Ukraine,
n.khanykina@kubg.edu.ua

Sopova Dana, Lecturer of the Cyclic Commission of Pedagogical Education,
Professional College «Universum»,
Borys Grinchenko Kyiv University,
16 Gagarina Ave., 02094 Kyiv, Ukraine, d.sopova@kubg.edu.ua

Bulvinska Oksana, PhD in Pedagogy, Senior Researcher,
Senior Researcher of Scientific-Research Laboratory of Educology,
Borys Grinchenko Kyiv University,
13-b Tymoshenko Str., 04212 Kyiv, Ukraine,
o.bulvinska@kubg.edu.ua

The article analyzes the experience of introducing academic integrity on the example of an intellectual educational game – a debate at the Borys Grinchenko Kyiv University. Such work has become traditional for the University residents on the basis of the educational circle «Educological Discourse» of the Research Laboratory of Educology and the Pedagogical Institute of the University.

The purpose of the scientific article is to present the experience of conducting Educological debates on the introduction of academic integrity and their impact on improving the quality of higher education. The theoretical basis of the «Educological Debate» is the scientific direction of integrated research in the field of education – Educology, which is a synergy of such educational sciences as philosophy of education, history of education, educational policy, educational law, education management, economics of education, sociology of education, cultural education. These educational sciences make up the content of educational training, provide an opportunity to analyze and reveal various aspects of academic integrity.

The «Educological debates» have polemical nature. The teams are able to demonstrate the main areas of work during the «Educological Debates». The principles, mechanisms of academic integrity introduction which can improve quality of education are resulted.

The role of meetings in the format of an intellectual educational game is emphasized. The game serves as an impetus for awareness and desire to continue working on the creation and search for tools and mechanisms for the academic integrity introduction in the academic space.

The conclusions of this work on the importance of informing students about the normative and legal, moral and ethical principles of combating plagiarism, teaching students the rules of ethical behavior in the academic environment are made. It is mentioned about the interactive teaching method of debates, which is effective for the development of both professional and general competencies of students. It helps to increase the level of critical thinking and communication skills.

Key words: academic integrity; debate; educology; intellectual educational game; interactive methods of work; Codes of Honor.

Стаття надійшла до редакції 01.03.2021

Прийнято до друку 25.03.2021